

време економске кризе. Та основа је, иако утемељена на општим принципима доктрине о људским правима, потпомогнута додатним критеријумима: захтевом да се смањење социјалних права (пензија и плата) заснива на околностима које сведоче о присуству веома тешке економске ситуације у држави и захтевом да је издато званично саопштење да у држави постоји веома тешка економска и финансијска ситуација, која није краткорочна; да се зараде и пензије могу смањити за период који не прелази једну буџетску годину, док је током одобравања државног буџета за наредну годину законодавац дужан да поново процени економску ситуацију у држави и да поново одлучи у погледу смањења поменутих социјалних гаранција; да смањење мора бити привремено и не сме нарушавати однос пензија и плата који је постојао пре кризе; да законодавац треба да установи границу испод које се пензије (и плате) не могу смањити чак ни за време економске кризе; да није дозвољено у већој мери смањити старосне пензије особама које имају неки посао или се баве приватним предузетништвом (овај важан критеријум је успостављен и у претходној доктрини); да се старосне пензије смањене због економске и финансијске кризе морају надокнадити, док се смањене државне пензије – само ако су смањене у великој мери, могу надокнадити, али само у мањој мери. Уставни принцип друштвене солидарности, протумачен у контексту уставног принципа једнаких права, подразумева дужност законодавца да успостави недискриминаторну меру смањења зарада особама чији се рад плаћа из фондова државног или општинског буџета. Када се у условима економске кризе смањују плате, законодавац није обавезан на компензацију, осим ако такво смањење Уставни суд није прогласио противуставним, што није случај са пензијама. Међутим, чак и у том случају, оне се могу у разумном року надокнадити, али не у пуној мери. Уставни суд је формирао општу доктрину о ограничењу људских права када је одлучивао о питањима уставности ограничења конкретног уставног права (које је законодавац увео), као на пример, слободе информисања. У својој одлуци од 1. јула 2013. године, одлучујући о уставности смањења зарада државних службеника и судија, Уставни суд је тумачио суштину принципа уставне солидарности и нагласио да уставни принцип друштвене солидарности, када се тумачи у контексту других уставних принципа (пропорционалности и правичности), не подразумева никакав социјални егалитаризам, односно да не треба направити разлику у висини зарада које се исплаћују из државног или општинског буџета у складу са природом функција које се обављају, њиховом тежином и обимношћу, одговорношћу којој подлеже вршење тих функција, особеностима функција које се врше, као и професионалним нивоом и квалификацијама особа које врше дате функције. О свему томе се мора водити рачуна и када се одређује мера смањења плата у изузетно тешким економским и финансијским условима.